

ІСТОРИЧНІ ДЖЕРЕЛА

УДК 947.7 «1500»

о. Юрій Мицик

ВІДОМОСТІ ПРО УКРАЇНУ XIV ст. В ХРОНІЦІ ЯНА З ЧАРНКОВА

Уперше до наукового обігу вводиться важлива пам'ятка історичної думки як джерело, у якому висвітлюється події XIV ст.

Історія України XIV-XV ст. є одним із найтемніших і найменш вивчених періодів її історії. Про надзвичайно малу кількість історичних джерел цього періоду одностайно твердять всі дослідники. У зв'язку з цим особливо актуальною залишається проблема ретельного дослідження всіх без винятку пам'яток даної епохи, а у разі їх створення в зарубіжних країнах (як правило латиною), то й перекладу українською мовою, також і нової публікації, щоб зробити ці тексти доступними широкому колу науковців.

У даному випадку нашу увагу привернула хроніка польського автора XIV ст. Яна (Янка) з Чарнкова (Чарнковського), яку активно використав у латиномовному оригіналі, виданому у XIX ст., видатний український історик Михайло Грушевський [1]. Про неї ж час до часу згадували автори джерелознавчих оглядів, наприклад О. Д. Люблинська та ін. [2]. Нещодавно в Польщі вийшло друком вже третє видання перекладу історичної давнини (1905 р.) даної хроніки з латини польською мовою, здійсненого Юзефом Жербіло, яке було прокоментоване сучасним науковцем Мареком Ковальським [3]. Передмову до видання написав відомий польський вчений Єжі Вирозумський.

Ян (Янко) з Чарнкова був сином чарнковського вїта Богуслава, що, вірогідно, походив зі шляхетського роду. Він, очевидно, мав юридичну освіту, служив шверинському єпископу Андрію з Вісліці. Близько 1352 р. він дістав канонію в Бютцов і став пробощем (настоятелем костюлу) в мекленбурзькому Тарнові. У 1354 р. переїхав у Вроцлав, де обіймав таку ж посаду пробоша, а з 1356 р. став також познанським каноніком. Як представник познанського єпископа Яна Доліви і вроцлавського єпископа Мацея з Голанчи

здійснив у 1366-1367 рр. посольство до римського папи Урбана V, що був тоді в Авіньйоні. У 1366-1367 рр. був підканцлером польського короля Казимира III, який панував у 1333—1370 рр. Одночасно хроніст підіймався по щаблях духовної кар'єри, обіймав важливі посади у Вроцлаві, Крушвиці, Гнезно, Плоцьку, Кракові, зокрема у 1367 р. став гнезненським архidiaконом. Став достатньо багатю людиною і купив маєтність Любаш біля Чарнкова. Однак зі смертю Казимира III у 1370 р. настав кінець його успішній кар'єрі. На польський престол сів угорський король Людвік (Людовик, Лайош) з династії Анжу, що панував у 1370-1382 рр. Хроніст неприхильно ставився до цієї династії і до короля Людвіка і був замішаний у якійсь інтризі проти нього. Він навіть спробував взяти із саркофага покійного Казимира III у замку Вавель у Кракові королівські клейноди, очевидно, щоб передати їх якомусь конкуренту Людвіка. Ця спроба, здійснена у 1371 р., була невдалою. Хроніста звинуватили у профанації королівської могили, привласненні великих грошей і навіть утриманні у своєму будинку якоїсь «русинки». Хоча Ян з Чарнкова вважав це наклепом, замірами його ворогів, однак проти нього була порушена судова справа. Під судовим вироком 10 червня 1372 р. підписалися авторитетні особи. Хроніста було позбавлено посад, маєтностей і піддано баніції. Вигнання з батьківщини тривало недовго, однак кар'єра була зламана. Після повернення він осів у Великопольщі і займався виключно церковними справами до самої смерті, що настала у Гнезні в 1387 р. [4].

Справою життя Яна з Чарнкова стала його хроніка, що складається з 113 розділів і охоплює події з 1370 по 1384 рік, тобто від смерті короля

Казимира III до подій, які відбулися невдовзі по смерті короля Людвіка Анжуйського. В центрі уваги - військово-політична й церковна історія, історія Польщі, Угорщини, Великого князівства Литовського, папства та ін., взаємини Польщі з Угорщиною, Чехією, німецькими державами, Великим князівством Литовським. Польські вчені одностайно вказують на оригінальність твору. Ян з Чарнкова, на відміну від переважної більшості своїх колег, не став вдаватися до компіляцій, а описував тільки ті події, свідком або принаймні сучасником яких він був. Це забезпечило твору високий рівень достовірності. Він був, ймовірно, першим з польських істориків, який почав систематично збирати й виписувати історичні відомості з анналів та хронік [5]. Хроніка є також визначною пам'яткою політичної і суспільної думки, при її створенні автор намагався прославити Казимира III і принизити Людвіка Анжуйського, що теж треба брати до уваги тим, хто використовуватиме цей твір.

Дослідникам довелося з'ясувати і деякі інші питання, пов'язані з творчою діяльністю Яна з Чарнкова. Перш за все, було встановлено, що три невеликі розділи, які раніше приписували хроністу і в яких змальовуються події 1333-1368 рр., насправді йому не належать. Вони були створені невідомими авторами, що вели у Вавелі краківську кафедральну хроніку за 1202-1377 рр., робили окремі хронікальні записи. Оскільки в них ідеться про визначні події в історії України - завою-

вання Казимиром III у 30-х роках XIV ст. Галицького королівства, то фрагмент з них також подається нижче. Друга важлива проблема й досі залишається нерозв'язаною. Дехто з дослідників припускав, що Ян з Чарнкова написав також відому «Великопольську хроніку», а той твір, про який ми ведемо мову, становив частину останньої.

Слід підкреслити, що хроніка Яна з Чарнкова була потім активно використана знаменитим польським хроністом XV ст. Яном Длугошем, завдяки чому відомості з Янкової хроніки увійшли до цілого ряду історичних творів XV-XVIII ст. Таким чином, публікація уривків з хроніки Яна з Чарнкова сприятиме й кращому розумінню пізніших творів польської історіографії, тим більше, що нині деякі з них готуються до друку (хроніки Олександра Гваньїні та Мацея Стрийковського). Вони мають цінність ще й тому, що так само, як і польські хроністи XV-XVII ст., їх активно використовували українські літописці. Це дає змогу краще зрозуміти і джерела українського літописання, і українсько-польські культурні контакти.

Отже, на підставі новітнього видання хроніки Яна з Чарнкова нами здійснено переклад українською ряду тих сюжетів, що безпосередньо стосуються української історії. Сподіваємося, що цей переклад буде корисним для вітчизняних дослідників. Наприкінці нами подано мінімальний коментар.

1. Грушевський М. Історія України-Руси.- К., 1992—1994.— Т. 2-5. Особливо активно Грушевський використав твір Яна з Чарнкова при написанні 3-4-го томів своєї праці, спираючись на латиномовне видання твору у другому томі «Monumenta Poloniae Historica».
2. Люблинская А. Д. Источниковедение истории средних

веков. -Л., 1965.

3. Kronika Jana z Czarnkowa.- Kraków, 2001.- S. 154.
4. Kowalski M. D. Nota o autorze // Kronika...- С. 147-149.
5. Labuda G. Zaginiona kronika w Rocznikach Jana Długosza.- Poznań, 1983.- С. 17.

Хронікальні записи XIV ст. і фрагмент краківської кафедральної хроніки «2. Про коронацію польського короля Казимира

Року Божого 1333 на восьмий день травневих календ (24. 04. 1333 р.- Прим. пер.) Казимир був з почестями коронований на краківській кафедрі польським королем... Невдовзі після цього, по смерті Казимира*, князя цілого Королівства Русь, якого звали Юрієм, сина мазовецького князя Тройдена, а цей Казимир став на князівстві руському після свого вуйка і був отруєний русинами, згаданий польський король Казимир, прагнучи помсти за вбивство свого родича, вдерся на Русь з великою кількістю війська. Князі, пани і вся руська шляхта, не можучи

протидіяти його потузі, добровільно піддали йому і себе, і своє майно, вони прийняли його своїм паном і підтвердили присягою підданство йому.

Коли після здійснення цієї справи король Казимир шасливо повернувся додому і перебував у Польському Королівстві, то один несправедливий пан на ймення Детко, котрий тримав замок Перемишль, разом з якимсь Данилом з Острова*, таємно, не даючи знати іншій руській шляхті, запевнив татарського хана, що король Казимир напав на Русь, забрав її і перешкоджає платити данину, котру русини звично давали татарам. На це їхнє донесення татарський хан послав на Русь величезне військо з наказом, щоб воно разом з русинами по-ворожому напало на Польщу і жорстоко її спустошило. Коли вони

підходили до ріки Вісли, король Казимир запобіг їм шлях із своїм військом, вчинив мужній опір і не допустив перейти через цю річку. Він втратив при цьому одного свого, дуже хороброго рицаря на ім'я Челей (Czelej), сандомирського воеводу. Останнього пробила татарська стріла і він помер на місці. Татари ж, повертаючись, прагнули захопити люблінський замок, котрий тоді був збудований тільки з дерева. Однак його мешканці, боронячися з усіх сил, змусили їх зняти облогу.

3. Як Казимир панував королівством і народом...

(Король) змурував місто, котре на честь свого імені назвав Казимиром, а також змурував багато інших міст*, насамперед:...в землі руській місто Ламбург, інакше Львів і два замки, замок Перемишль, замок і місто Сянок, місто Коросно, замки Любачев, Теробовлю, Галич, Тугань. Всі ці міста й замки дуже міцними мурами, домами й високими вежами, надзвичайно глибокими ровами й іншими оборонними речами оточив задля оздобу народу, задля оборони й опіки Польського Королівства. За часів цього короля в лісах, гаях та дібровах було засновано стільки сіл та міст, що стільки ніколи не виникало у Польському Королівстві...

Після цих випадків року Божого 1339 померла згадана королева пані Анна, а наступного року, коли Болеслав, син мазовецького князя Тройдена, одностайно обраний русинами князем і паном, був знищений з допомогою отрути, бо прагнув змінити їхнє право та віру, Любарт, син литовського князя Гедиміна, зайняв це руське князівство, до котрого потім року Божого 1349 король Казимир вступив з потужним військом і цілком опанував ним разом з усіма містами й замками; Любарту ж він з власної доброї волі відступив тільки єдине місто Луцьк з його повітом.

Після повернення (Казимира) з тріумфом до Кракова, де він був прекрасно прийнятий кліром та народом, сталося так, що через підступ диявола якийсь Марцін Баричка, вікарій краківської кафедри, був несправедливо оскаржений перед королем людьми з оточення короля. В день св. Луки його було ув'язнено, а наступної ночі втоплено у річці Віслі без жодної підстави, цілком невинного. З цього моменту всі успіхи покинули короля, котрий раніше щасливо тріумфував над ворогами. З цього моменту литовські князі неодноразово нападали на руське князівство, на міста Володимир і Львів, гроди й села пустошили, обертаючи в попіл та попелище найукріпленіші замки, особливо Володимир, Белз, Берестя та інші, менші, цілком завоювали, спустоши-

ли більшу частину землі луковської, сандомирської, радомської, незліченну кількість християнських людей запровадили до неволі. На жаль! Скільки разів литвини з поляками в якійсь битві сходилися, завжди поляки з допущення Божого були переможені. Після багатьох поразок та спустошень король Казимир, бачучи, що не може опертися литвинам, бо ті постійно уникали генеральної битви з ним і як жорстокі вовки по-зłodійську спустошували землю, а потім тікали зі здобиччю, уклав з ними угоду, на підставі якої відступив їм місто і землю володимирські, собі ж залишив правом зверхньої власності львівську землю з усіма замками, містами й селами.

Нарешті, широко жаліючи і каючись за цей, такий великий злочин, згаданий король послав послів до римської курії і добився собі розгрішення, а задану покуту покійно виконав. Оскільки ж у всіх королів він був у великій повазі, то прагнучи виявити хвалу свого королівства, року Божого 1363 дав у місті Кракові великий бенкет*, на котрому були присутніми Карл, римський цісар і чеський король* зі своїми князями, угорський король* зі своїми князями, король Кіпру, король Данії*, всі польські князі й рицарство різних земель. Про те, яка була веселість на цьому бенкеті, яка пишнота, слава і багатство, неможливо описати, скажемо тільки, що всім давали більше, ніж вони собі зичили. Прирікши й зміцнивши взаємну між собою приязнь, обдаровані польським королем Казимиром королівськими, дуже цінними, подарунками, ці королі й князі повернулися до себе.

У році 1366 король Казимир, зібравши значну кількість війська, потужно вступив на Русь, де під його владу піддався белзький князь Юрій, але, як пізніше виявилось, нещиро. Король же, завоювавши володимирську землю, яку тримав Любарт*, з усіма її замками, цілком її, за винятком замку Холм, який він віддав князю Юрію, віддав князю Олександрові*, племіннику Ольгерда й Кейстута*, найвірнішому з усіх князів. Князь Олександр тримав цю землю аж до смерті короля, вірно йому служачи.

Року Божого 1368 литовський князь Кейстут з іншими литвинами пограбував Пултуськ і спалив у ньому замок разом з великою кількістю людей, котрих не міг взяти до неволі, інших же людей забрав з собою у вічну неволю».

Хроніка Яна з Чарнкова

«9. Про втрату володимирського замку на Русі. В цей самий час Кейстут, литовський князь на троках, наймогутніший погромщик християн, рідний брат литовського князя Ольгерда, коли довідався, що Казимир, король Польщі, помер,

разом з луцьким князем Любартом обложив володимирський замок, котрий король Казимир, залишив старий дерев'яний замок у попередньому стані, на іншій замковій горі, де був заснований з цегли кафедральний костюл на честь Найсвятішої Діви, за неповних два роки перед своєю смертю, почав підносити з дуже міцного муру. Але, заскочений смертю, він залишив замок незакінченим. Однак цей замок був настільки вже укріплений, що його жителі могли добре боронитися проти нападаючих ворогів. Коли князь Олександр, син Михайла або Коріата, а племінник Ольгерда й згаданих литовських князів, котрий тримав з надання короля Казимира замок і місто володимирські, перебував тоді у Кракові, який ленчицянин Петраш Турський, начальник замку, через страх, хоч він і не зазнав жодної поразки і не був притиснутий якоюсь нестачею, ганебно віддав цей володимирський замок згаданим князям. Литовські ж князі, задовольняючись старим замком, хоч і дерев'яним, замок мурований, новопоставлений, зрівняли з землею, розкопавши мури, не залишаючи каменя на камені. При будівлі цього замку щоденно триста людей і багато запрягачів волів та коней для зведення вапна, каміння, цегли й дерева, безперервно, протягом, вважай, двох років, працювало. З королівського скарбу на побудову цього замку було видано понад три тисячі гривень, а ще за чотири дні перед смертю король наказав повезти шістьсот гривень через Вацлава з Тенчина, пресвітера, котрий мав нагляд над роботою. Однак перш ніж цей виїхав з Кракова, благословенний король скінчив життя. Ці гроші було вирішено повернути до королівського скарбу...

26. Про утворення біскупств на Русі.

Близько року Божого тисяча триста сімдесят п'ятого або шостого, при співучасті польського та угорського короля Людвіка папа Григорій XI* заснував і створив три біскупства на Русі, а саме: перемиське, холмське і володимирське або лодомерійське, також арцібіскупство галицьке...

31. Про спустошення литвинами сандомирської землі. Цього ж року (1376. - Ю. М.) Ельжбета, мати угорського короля Людвіка... передала панування Королівством Польським в руки свого сина, згаданого угорського короля, і стала наполегливо домагатися повернення (до Угорщини. - Ю. М.)...

З великим почтом угорців зарозуміла королева, якій уже було вісімдесят років, вирушила до Кракова, приславши краківській та сандомирській шляхті через послів листи з наказом, щоб вони зі своїми дружинами вийшли зустрічати її до Сонча і далі, щоб вони її приймали з

почестями та радістю - що й було вчинено. Коли вона стала в Бохні, деякі з прибулих сандомир'ян донесли їй, що до них дійшли вісті, що нібито литвини, зібравшись у великій кількості, задумали напасти на сандомирську землю. Королева, не вірячи цьому і покладаючися на потугу сина, сказала: "що рука її сина є дуже міцна й довга, отже литвини, боячися його сили й потуги, не насміляться нічого проти нього чинити". Обмануті такою надією, сандомир'яни занедбали будь-яку обережність, внаслідок чого князь Кейстут з Троку, брат Ольгерда, великого князя литовського, зі своїм братом Любартом, луцьким князем, і своїм племінником (сином брата. - Ю. М.) Юрієм, князем белзьким, таємно перейшли ріку Сян поза Завихостом дня — листопада і спустошили несподівано чимало сіл над Віслою аж до міста Тарнова, не милуючи ні віку, ні статі, але вбиваючи тих, котрих не могли взяти до неволі. Таким чином, незліченна кількість людей обох статей була нещасно запроваджена до вічної неволі. Після спалення костюлів було забито чимало священників, а інших забрано до неволі. Заплакав рід лехітський...

34. Про взяття белзького замку. Цього ж року найясніший король Людвік зі своїми угорцями обложив замок Белз, а кракуси, сандомир'яни й серадзяни зі свого боку обложили замок Холм, після взяття якого рушили до короля, пана, до Белза. Незважаючи на те, що Белз був замком потужно укріпленим і важким до здобуття, його гарнізон втратив надію втриматися і белзький князь Юрій за посередництвом литовського князя Кейстута з Троку здався на милість короля, пана, і відступив йому замок Белз; від короля ж з його ласки й щедрот отримав інший замок Любачев і сто гривень з соляних жуп в Бохні...

36. Про повернення завдяки опольському князю Владиславу, званого Надерспан, руської землі королю Польщі й Угорщини Людвікові. Цього ж року князь Владислав, син Болеслава з Ополя, володар і пан всієї Русі, прихильник миру і великий його охоронець, бачачи, що через напади литвинів не зможе утримати в спокої непевної руської держави, відступив її польському та угорському королеві Людвіку в замін за землю і князівства добжинське, гневковське й бидгоське. Цього ж року, власне в свято Різдва Господа Христа, він вступив на князівство гневковське*, однак добжинське князівство було заставлене за вісім тисяч гривень удові по князеві Казьку*, котра не хотіла його покинути доки не вийде заміж і доки ці вісім тисяч гривень не будуть їй виплачені...

59. Про міжусобну різанину, яку вчинили литовські князі. Цього ж року, тобто 1382, Ягелло, син Ольгерда, великий князь литовський, котрий рік з лишнім був схоплений разом зі своєю матір'ю дядьком (przez struja) Кейстутом і триманий в ґрутах у певному замку на білій русі, який звався Полоцьк, втік з неволі близько Зелених Свят* і при допомозі литовських панів опанував замок, званий Вільно; після цього він одразу ж послав до Вінриха*, магістра німецького ордену в Пруссії, просячи про допомогу проти свого дядька. Магістр без зволікання прислав військо і разом з тим князем литовським обложив головний замок, званий Троки, де знаходився весь скарб Кейстута і всі явні знаки його слави. Вражені трочани віддали їм замок, а ці наказали його спалити, забравши весь скарб і всі знаряддя, не втративши жодного зі своїх людей. Після їхнього відступу князь Кейстут зібрав військо й обложив Вільно, прагнучи здобути замок, але коли Скіргелло, брат згаданого великого князя Ягелли, наблизився зі своїм, хоч і нечисленным, військом до війська Кейстута, цей, побачивши його піднятий прапор, зразу ж кинувся тікати. У погоні за втікаючим військом Кейстута Скіргелло таку масу його людей поклав трупом на місці, що, як кажуть, ніколи подібної речі ще не було у литовському народі. Кейстут втік до якогось гроду, але його племінник, великий князь, взяв цей грод і закував у кайдани Кейстута разом з його сином. У цій в'язниці через деякий час сам Кейстут, як кажуть, повісився. Тим способом його слава і вся енергія, котрі він так жорстоко обертав проти християн, була внівеч обернена, а це через пиху, через яку вигнавши племінника, загорнув собі литовське князівство, котре йому не належало. А вся слава дому його і синів розвіялася попелом, бо тільки двоє з них врятувалося, котрі втекли з неволі до мазовецьких князів. Один з них, на ймення Вітольд*, охрестився і отримав ім'я Конрад. Від цих мазовецьких князів, особливо від Януша*, котрий мав дружиною його рідну сестру*, також від його брата Семовита, він (Вітольд) отримав у власність певний замок і деякі села. Але зразу ж ці мазовецькі князі, взявши відомість про нові війни литвинів, напали на руську землю і опанували замками Дорогичин і Мельник, захопили там і в околицях замку Берестя велику здобич і щасливо повернулися додому...

61. Про смерть угорського й польського короля Людвіка....

За часів короля Людвіка не було в Польському Королівстві жодної стабільності. Ані жодної справедливості, бо старости і їхні бургграфі по-

стійно грабували добра бідніших людей... Грабунки купців та інших подорожніх на публічних шляхах, а також крадіжки діялися постійно. Старости ж, дбаючи єдино про свої зиски, ані гамували, ані хотіли це вгамувати. По смерті короля Людвіка угорці внаслідок зради втратили дуже укріплені замки на Русі. Котрі колись польський король Казимир взяв не без великої праці, кошту й кровопролиття і піддав під свою зверхність, а саме: Крем'янець, Олесько, Перемишль, Городло, Лопатин, Снятин та інші; їх угорці за гроші віддали Любартові, литовському князеві на Луцьку. За це теж угорська королева Ельжбета наказала одного угорського рицаря, старосту Русі, улюбленця свого небіжчика чоловіка, ув'язнити й закути в кайдани. Що з ним вона думає вчинити, покажуть наступні діла...

74. Про здобуття Дорогичинського замку.

В цей час (1383 р.-Ю. М) литовські князі, прибувши з численним військом, оточили й почали облягати замок Дорогичин, котрий недавно перед цим опанували мазовецькі князі. Тоді тримав його певний муж на ім'я Сасін (Sasin)¹, маршалок мазовецького князя, котрий знаючи, що в замку мало людей, прибув з тридцятьма копійщиками і певною кількістю арбалетчиків, швидким ударом мужньо пробився крізь центр литовського табору і досягнув аж до замку. Його там впізнали, поспішно відкрили йому браму й впустили. Він протягом кількох днів мужньо боронив замок, аж якісь русини, котрі у ньому знаходилися, розпалили вогонь й підпалили замок, самі ж, стрибнувши з замкових мурів, втекли до литовського війська. Тоді маршалок, вийшов із замку з частиною своїх людей і бився проти ворога доти, доки литовські князі не взяли його в полон. Решта людей в чималій кількості загинула, на жаль, від вогню й меча....»

Коментар:

Хронікальні записи...

Р.2

*«смерті Казимира». Хроніст помиляється. Насправді останнього галицько-володимирського князя, що панував у 1325-1340 рр., звали Болеслав - Юрій II Тройденевич. Його батько Тройден I (помер у 1341 р.) був князем сохачевським і черським.

*«Данило з Острова». Мається на увазі князь Данило Острозький, згадуваний, починаючи з 1340 р., перший документально засвідчений представник цього славного роду українських князів.

Р.3

*«(Король) ...змурував багато ...міст». Дій-

сно, Казимир III увійшов до історії Польщі і як великий містобудівник, але відомості Яна з Чарнкова про змурування ряду українських міст не відповідають дійсності, оскільки вони були засновані раніше і знали кам'яне будівництво. Тут можна говорити тільки про те, що Казимир III укріпив ці міста.

*«року Божого 1363 давумісті Кракові великий бенкет». Насправді ця подія відбулася у 1364р.

*«Карл, римський цісар і чеський король». Мається на увазі Карл IV, імператор «Священної Римської імперії», він же чеський король Карл I у 1346-1378 рр.

*«угорський король». Мається на увазі Людвік (Лайош) I Великий, король Угорщини у 1342-1382 рр., який став пізніше королем Польщі (1370-1382 рр.).

*«корольДанії». Помилка, оскільки дансько-го короля Вальдемара IV Аттердага тоді не було у Кракові.

*«Любарт». Любарт Гедиминович (помер у 1384 р.), князь володимирський і луцький.

*«Олександрові». Князь Олександр Коріатович (помер у 1380 р.).

*«Ольгерда і Кейстута». Маються на увазі сини великого князя литовського Гедиміна: великий князь литовський у 1330-1377 рр. Ольгерд (помер у 1377 р.), троцький князь Кейстут (помер у 1382 р.)

Хроніка...

Р.26.

*«ГригорійXI». Римський папа (в Авіньйоні), понтифікат якого припадає на 1370-1378 рр. Тут

ідеться про заснування цим папою католицьких єпископств (біскупств), бо своєю буллою від 13.02.1375 р. папа заснував галицьке арцібіскупство з суфраганамі в Перемишлі, Холмі й Володимирі. У 1412 р. столицю галицького арцібіскупства було перенесено до Львова. Православні ж єпархії існували вже задовго перед цим, наприклад, Володимир-Волинська ще з 992 р. невдовзі після хрещення Русі Володимиром Святим.

Р. 36.

*«Цього жроку... він вступив на князівство гневковське». Помилка. Має бути: 1378 р.

*«удові по князеві Казьку». Йдеться про дружину слупського князя Казька (Казимира), що загинув у 1376 р. - Малгожату, дочку мазовецького князя Семовита III (померла у 1409 р.).

Р.59.

*«Зелених Свят» — свято Пресвятої Трійці.

*«Вінриха». Вінріх фон Кніпроде, гросмейстер Тевтонського ордену у 1351-1382 рр.

*«Вітольд». Йдеться про Вітовта, великого князя литовського у 1392 (формально - з 1401 р.) - 1430 рр. При хрещенні він отримав ім'я Олександр, а не Конрад.

*«Януша». Януш I, мазовецький князь у 1374-1429 рр., син мазовецького князя Семовита III.

*«котрий мав дружиною його рідну сестру». Дружиною Януша I була Данута Анна, дочка Кейстута.

Р. 74.

*«Сасін». Сасин - маршало мазовецького князя Януша (1379-1382), вишгородський каштеляну 1388-1395 рр.

Rev Juriy Mytsyk

INFORMATION ON 14th C. UKRAINE IN THE CHRONICLE
BY JAN OF CZARNKYW

An important relic of historic thought, which describes events of XIV cen., is introduced to the scientific circulation/or the first time.